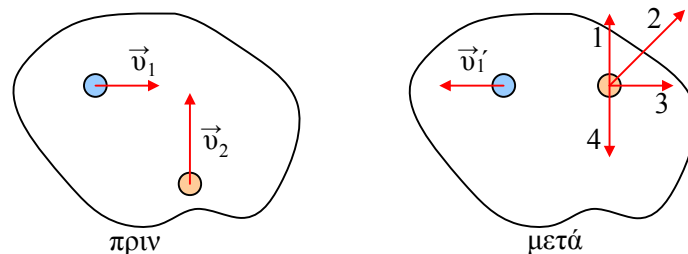

4.1 Ερωτήσεις με δικαιολόγηση στις κρούσεις

1) Αρχή διατήρησης της ορμής σε κρούση.

Στο σχήμα δύο σφαίρες κινούνται σε κάθετες διευθύνσεις και συγκρούονται, οπότε η πράσινη σφαίρα μετά την κρούση έχει ταχύτητα v_1' , με αντίθετη κατεύθυνση από την αρχική v_1 .

Ποιο από τα διανύσματα 1,2,3 και 4 παριστά την ταχύτητα της κόκκινης σφαίρας μετά την κρούση;

2) Ελαστική κρούση και ορμές.

Μια μικρή σφαίρα A κινείται έχοντας ορμή p_1 και συγκρούεται κεντρικά και ελαστικά με ακίνητη σφαίρα B. Μετά την κρούση η B σφαίρα έχει ορμή $1,5p_1$.

i) Ο λόγος των μαζών των δύο σφαιρών m_1/m_2 είναι ίσος με:

- α) $1/3$ β) $1/2$ γ) 1   δ) $3/2$

ii) Η μεταβολή της ορμής της A σφαίρας είναι ίση με:

- α) $-p_1$ β) $-1,5 p_1$ γ) 0   δ) $1,5 p_1$.

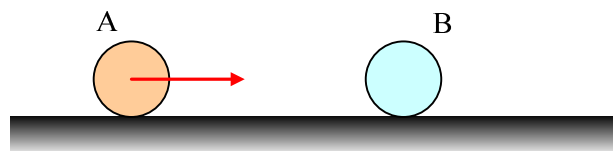
iii) Η ταχύτητα με την οποία απομακρύνονται οι δυο σφαίρες μετά την κρούση είναι ίση με:

- α) $1/3 v_1$ β) $1/2 v_1$ γ) v_1 δ) $1,5 v_1$

όπου v_1 η αρχική ταχύτητα της A σφαίρας.

3) Ελαστική κρούση και ενέργειες.

Μια μικρή σφαίρα A μάζας m_1 και κινητικής ενέργειας K , η οποία κινείται σε λείο οριζόντιο επίπεδο, συγκρούεται κεντρικά και ελαστικά με ακίνητη σφαίρα B.

i) Το ποσοστό μεταβολής της κινητικής ενέργειας της σφαίρας A είναι:

α) $-\frac{2m_1m_2K}{(m_1+m_2)^2}100\%$ β) $-\frac{4m_1m_2}{(m_1+m_2)^2}100\%$ γ) $-\frac{4m_1m_2}{m_1+m_2}100\%$

ii) Αν το ποσοστό απώλειας της κινητικής ενέργειας της A σφαίρας είναι 64%, τότε για τις μάζες των δύο σφαιρών ισχύει:

- α) $m_1=4m_2$ β) $m_1=2m_2$ γ) $m_2=2m_1$ δ) $m_2=4m_1$

Ποιες από τις παραπάνω σχέσεις μπορούν να ισχύουν;

4) Ελαστική κρούση και λόγος μαζών

Μια μικρή σφαίρα μάζας m_2 συγκρούεται μετωπικά και ελαστικά με ακίνητη μικρή σφαίρα μάζας m_1 . Μετά την κρούση οι σφαίρες κινούνται με αντίθετες ταχύτητες ίσων μέτρων. Ο λόγος των μαζών $\frac{m_1}{m_2}$ των δύο σφαιρών είναι :

- α. 1   β. 3   γ. 2

Να επιλέξετε τη σωστή πρόταση και να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

5) Κρούση σφαίρας με το έδαφος

Αφήνουμε από ορισμένο ύψος h μια μπάλα να πέσει και αφού κτυπήσει στο έδαφος, επιστρέφει στην αρχική της θέση. Αντίσταση από τον αέρα δεν υπάρχει.

i) Ποιες προτάσεις είναι σωστές και ποιες λάθος.

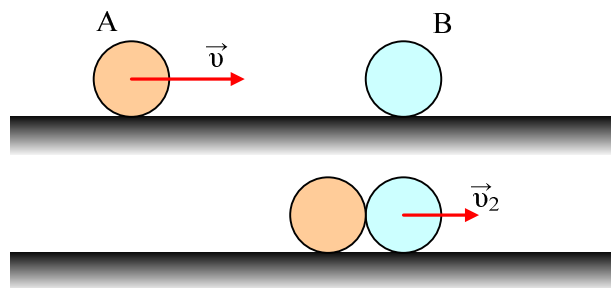
- α) Το ολικό έργο του βάρους είναι μηδέν, επειδή ήταν κάθετο στην μετατόπιση.
 β) Κατά την κρούση της μπάλας με το έδαφος, διατηρείται η κινητική της ενέργεια.
 γ) Η κρούση με το έδαφος ήταν ελαστική.
 δ) Η ορμή της μπάλας, κατά την κρούση της με το έδαφος, διατηρείται.

ii) Σε μια στιγμή, κατά την κρούση, η ταχύτητα της μπάλας γίνεται (στιγμιαία) μηδέν. Τι έχει γίνει την στιγμή αυτή η αρχική δυναμική ενέργεια της σφαίρας;

iii) Η δύναμη που δέχεται η μπάλα από το έδαφος είναι διατηρητική (Συντηρητική); Εξηγήστε την άποψή σας.

6) Και κατά τη διάρκεια της κρούσης;

Μια σφαίρα A μάζας m κινούμενη με ταχύτητα v , συγκρούεται κεντρικά και ελαστικά με ακίνητη σφαίρα B μάζας $2m$.

i) Τα μέτρα των ταχυτήτων των δύο σφαιρών μετά την κρούση, συνδέονται με τη σχέση:

$$\alpha) v_1' = v_2' \quad \beta) v_1' = 2 v_2' \quad \gamma) v_1' = \frac{1}{2} v_2'$$

ii) Σε μια στιγμή t_1 στη διάρκεια της κρούσης η σφαίρα B έχει ταχύτητα $v_2 = \frac{1}{2} v$.

A) Η ταχύτητα της A σφαίρας τη στιγμή αυτή είναι:

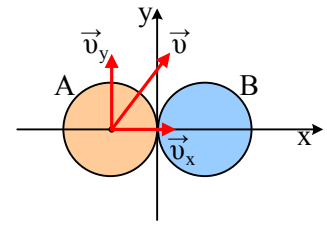
$$\alpha) \text{μηδέν} \quad \beta) \frac{1}{3} v \quad \gamma) \frac{1}{2} v$$

B) Η δυναμική ενέργεια παραμόρφωσης των δύο σφαιρών τη στιγμή αυτή είναι:

$$\alpha) \text{μηδέν} \quad \beta) \frac{1}{4} m v^2 \quad \gamma) \frac{1}{2} m v^2.$$

7) Μια πλάγια ελαστική κρούση.

Μια σφαίρα Α κινείται με ταχύτητα v σε λείο οριζόντιο επίπεδο και συγκρούεται με ακίνητη σφαίρα Β, ίσης μάζας όπως στο σχήμα. Στο σχήμα βλέπετε τις συνιστώσες της ταχύτητας, v_x στη διεύθυνση της διακέντρου των δύο σφαιρών και v_y σε κάθετη διεύθυνση.

Χαρακτηρίστε σαν σωστές ή λαθεμένες τις παρακάτω προτάσεις.

- i) Μετά την κρούση η Α σφαίρα στον άξονα x θα έχει ταχύτητα με φορά προς τα αριστερά και μέτρο ίσο με v_x .
- ii) Μετά την κρούση η Α σφαίρα στον άξονα y θα έχει ταχύτητα με φορά προς τα πάνω και μέτρο ίσο με v_y .
- iii) Η σφαίρα Β θα κινηθεί μετά την κρούση στη διεύθυνση x.
- iv) Οι δύο σφαίρες θα κινηθούν σε κάθετες διευθύνσεις.
- v) Το ποσοστό απώλειας της κινητικής ενέργειας της Α σφαίρας που οφείλεται στην κρούση είναι ίσο με $100\sin^2\theta$, όπου θ η γωνία που σχηματίζει η αρχική ταχύτητα με τη διάκεντρο των δύο σφαιρών.

Υλικό Φυσικής - Χημείας.

Επειδή το να μοιράζεσαι πράγματα, είναι καλό για όλους...

Επιμέλεια

Διονύσης Μάργαρης